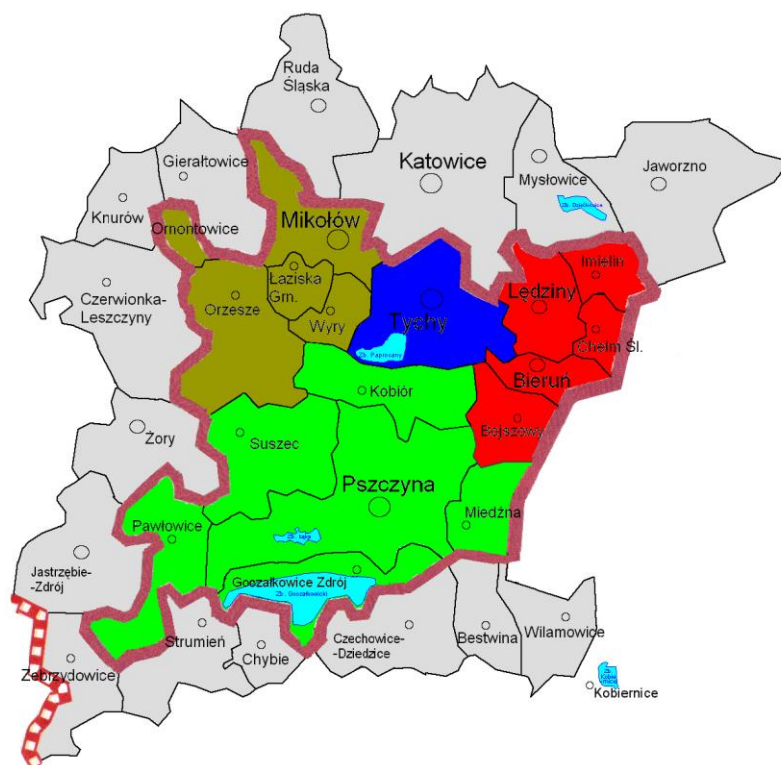

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
MIKOŁOWSKIEGO
w 2019 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

<i>Dane</i>	<i>Powiat</i>				<i>Razem Powiaty</i>
	Tychy	Bieruńsko-Lędziński	Mikołowski	Pszczyiński	
Obszar	81,81 km²	158,15 km²	233,10 km²	471,16 km²	944,22 km²
Liczba obiektów nadzorowanych	2841	1072	1786	2294	7993
Liczba ludności	127 664	59 715	98 689	111 324	397 392

Spis treści:

1.	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM	4
2.	STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW	9
3.	OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	15
4.	ODDZIAŁ LABORATORYJNY	20
5.	OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH LUB NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.	23
6.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	25
7.	OCENA PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	28
8.	DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	32

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie mikołowskim nie budziła niepokoju, można ocenić ją jako dobrą. W sposób ciągły monitorowane były zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. Nie zarejestrowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednio zagrożenie dla zdrowia i życia ludności.

W 2019 r. zgłoszono 1242 choroby zakaźne, co stanowiło 19,63% ogólnej liczby zgłoszonych chorób zakaźnych do PPIS w Tychach z powiatów objętych nadzorem.

W porównaniu do 2018 r. liczba zgłoszonych chorób zakaźnych wzrosła o 61,51% (769 chorób zakaźnych zarejestrowanych w 2018 r.). W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzono wywiady epidemiologiczne w środowisku domowym, w miejscu pobytu lub hospitalizacji pacjenta oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym. Zarejestrowano 18 nowych nosicieli wirusa HCV oraz 8 nosicieli wirusa HBs.

W kierunku pałeczek Salmonella i Shigella przeprowadzano badania bakteriologiczne próbek od osób chorych, ozdowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym oraz od osób badających się w celu uzyskania aktualnego orzeczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. Z powyższych badań wykryto 4 nowych nosicieli pałeczek z grupy Salmonella (w 2018 r. - 8 nosicieli).

W porównaniu do 2018 r. w powiecie mikołowskim:

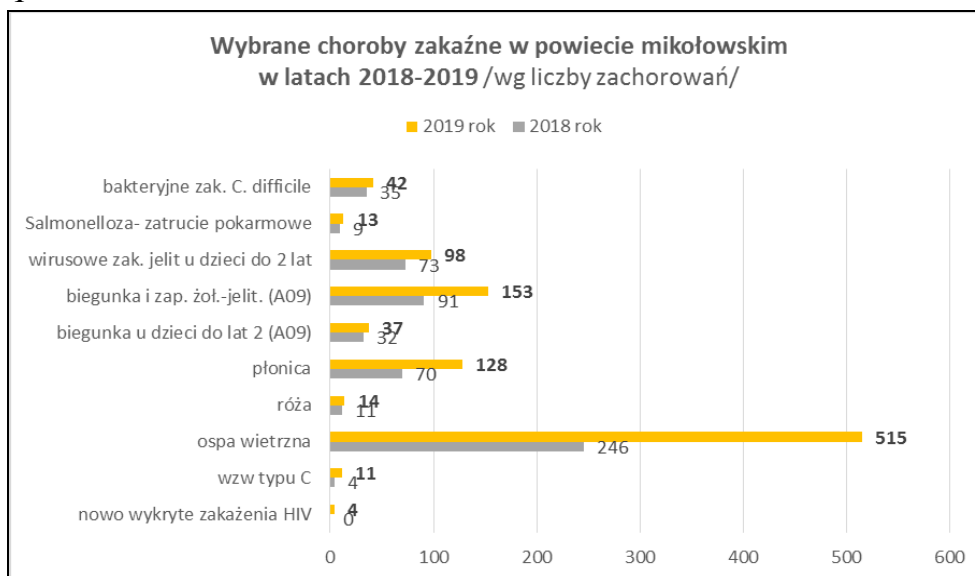
Wzrost zachorowań dotyczył m.in. salmonelloz, innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridium difficile, wirusowych zakażeń jelitowych innych określonych w tym również u dzieci do lat 2, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO, w tym również u dzieci do lat 2, płonicy (szkarlatyny), róży oraz ospy wietrznej.

Spadek liczby zachorowań dotyczył: styczności i narażenia na wściekliznę/ potrzeba szczepień, wirusowe zapalenie wątroby typu A, typu B- przewlekłe.

Pojedyncze zachorowania dotyczyły m.in.: inwazyjnej choroby meningokokowej, bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu, gorączki Pontiak.

Na tym samym poziomie utrzymywała się inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae.

Wykres nr 1

Na bieżąco monitorowano i rejestrowano zatrucia i podejrzenia zatruc spowodowanych zażywaniem nowych substancji psychoaktywnych przez ludzi. W powiecie mikołowskim w 2019 r. zarejestrowano 30 zdarzenia, w 2018 r. – 11 (tabela nr 1). Osoby, które w 2019 r. zażywały substancje psychoaktywne były w wieku: najmłodsza- 17 lat, najstarsza w wieku 44 lat. Największą grupę stanowiły osoby w grupie wiekowej 20-25 lat. Nazwę zażytych dopalaczy lub „nowych narkotyków” zarejestrowanych w latach 2018-2019 oznaczono w 61% przypadków. Zażywano m.in. następujące dopalacze/ „nowe narkotyki”: „Kryształ”, Amfetaminę, Metaamfetaminę, Marihuanę i jej przetwory nazywane kanabinolami, Ekstazy, pochodne Cannabis, Hexen, Heksedron, Metaklefedron Alfa, Alfa-PHP.

Tabela nr 1

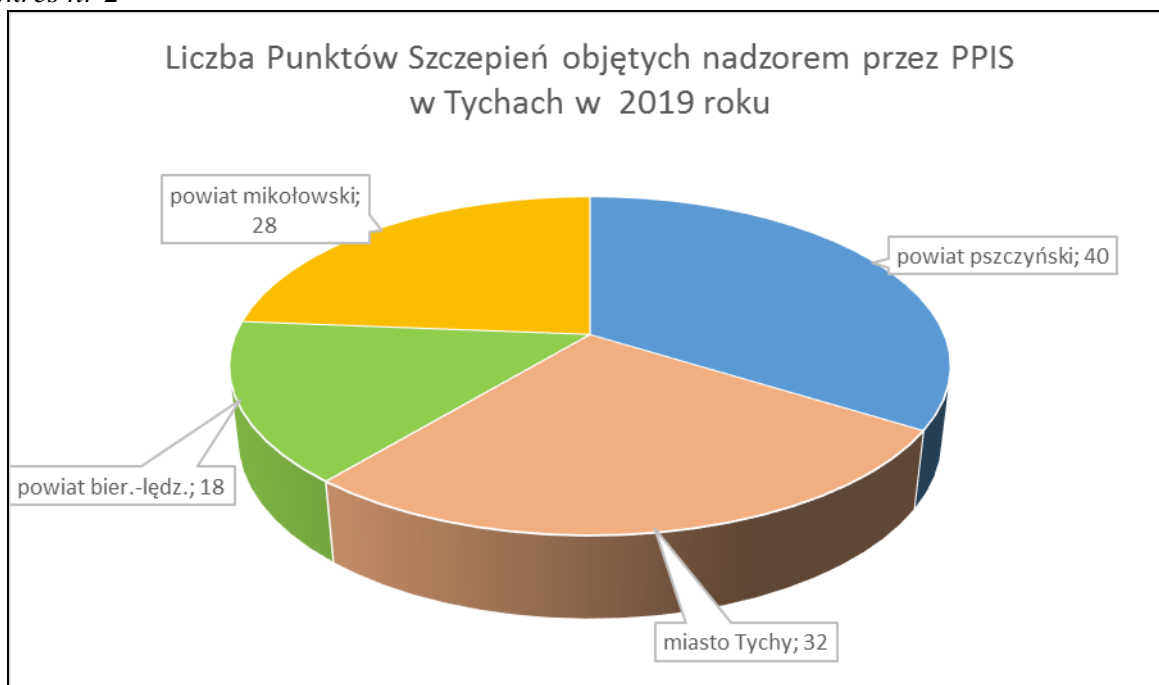
Zatrucia/ podejrzenia zatruc „nowymi narkotykami”
na terenie nadzorowanym przez PPIS w Tychach

rok	liczba ogólna	miasto Tychy	powiat bier.- lędz.	powiat pszczyński	powiat mikołowski
2019	42	7	4	1	30
2018	17	6	0	0	11
Suma	59	13	4	1	41

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych.

W powiecie mikołowskim obowiązkowy program szczepień ochronnych realizowany jest w 28 Punktach Szczepień (wykres nr 3).

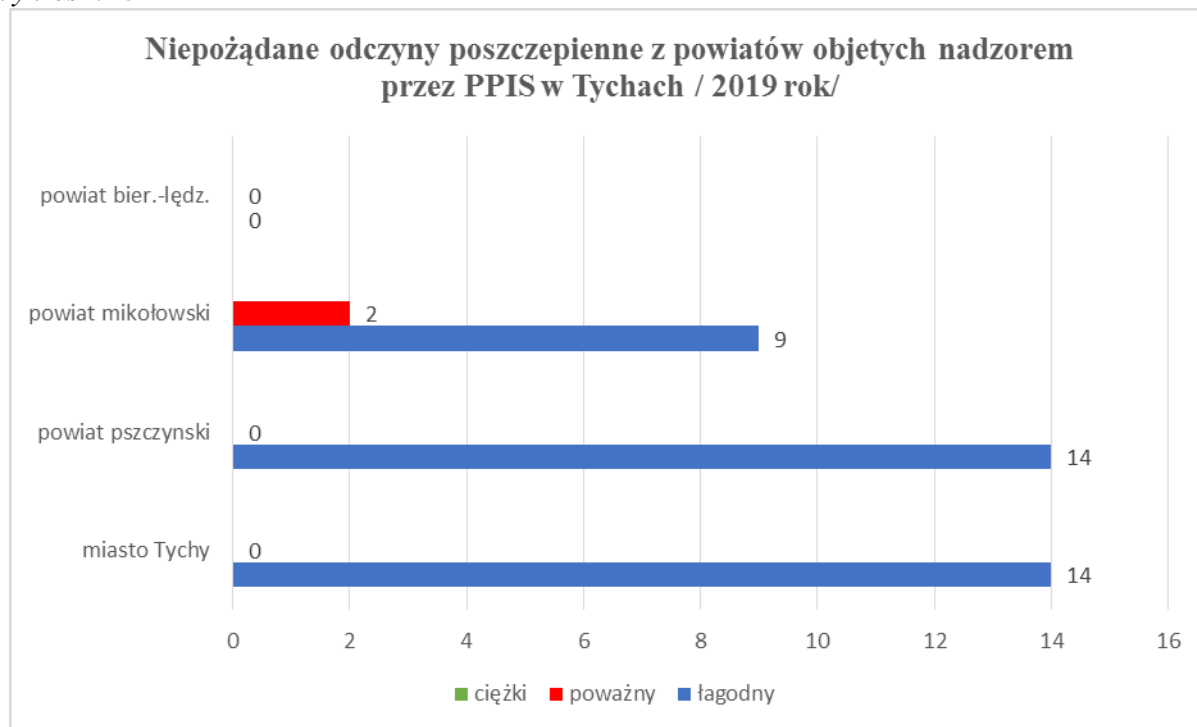
Wykres nr 2

Grupa osób do 20 roku życia objęta Programem Obowiązkowych Szczepień Ochronnych liczy 19060 osób. W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono 10 kontroli Punktów Szczepień. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieterminowego zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego, wydano decyzję administracyjną nakazującą zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych do 24 godzin od daty jego podejrzenia lub rozpoznania.

W 2019 r. zarejestrowano 11 niepożądanych odczynów poszczepiennych, zaklasyfikowanych: 2- poważne i 9- łagodne.

Wykres nr 3

W 2019 r. ogółem na terenie objętym nadzorem zarejestrowano 1011 osób uchylających się od tego obowiązku, w powiecie mikołowskim - 183. W porównaniu do ubiegłego roku odnotowano wzrost liczby uchylających się od szczepień w powiecie mikołowskim o 12,27 %.

W celu zmniejszenia tendencji wzrostu liczby osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych podejmowano następujące działania:

- zorganizowano konferencję dla przedstawicieli podmiotów leczniczych w których realizowane są szczepienia ochronne z uwzględnieniem treści dotyczących sposobów komunikowania się personelu medycznego z rodzicami w aspekcie lęków i obaw o zdrowie ich dziecka,
- prowadzono rozmowy i korespondencję na temat korzyści wynikających ze szczepień,
- przeprowadzono kontrole podmiotów leczniczych w zakresie uwzględniającym podejmowane działania przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień oraz wdrażano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Ogółem w 2019 r. skierowano do Wojewody Śląskiego 18 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej,
- prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych,
- ponadto, udzielano informacji pisemnej i ustnej osobom z kontaktu z HBs (+) i nosicielom HCV o obowiązku wykonywania szczepień p/wzw typu B. Osobom prywatnym i instytucjom udzielano poradnictwa w zakresie szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

Podczas przeprowadzanych kontroli w podmiotach leczniczych zwracano szczególną uwagę na:

- realizację obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,

- racjonalne gospodarowanie preparatami szczepionkowymi oraz maksymalne wykorzystanie preparatów wielodawkowych,
- dokumentowanie wykonanych szczepień ochronnych oraz opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczeniennymi,
- stosowane i aktualizowane procedury higieniczno-sanitarne w tym na procedurę postępowania na wypadek awarii urządzeń chłodniczych lub braku w dostawach prądu, co jest ważnym elementem dla zachowania właściwych warunków przechowywania szczepionek oraz skuteczność szczepień ochronnych.
- aktualizację przepisów prawnych związanych z realizacją szczepień ochronnych.

Ocena podmiotów leczniczych.

Sekcja epidemiologii wg stanu na dzień 31.12.2019 r., obejmowała nadzorem 967 podmiotów leczniczych, z czego w powiecie mikołowskim 187, co stanowiło 19,34% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów. Stacjonarne i całodobowe świadczenia medyczne w powiecie mikołowskim realizowane były przez 3 szpitale, w tym 1 będący pod nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz jeden zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy i jeden opiekuńczo- leczniczy.

Wykres nr 4

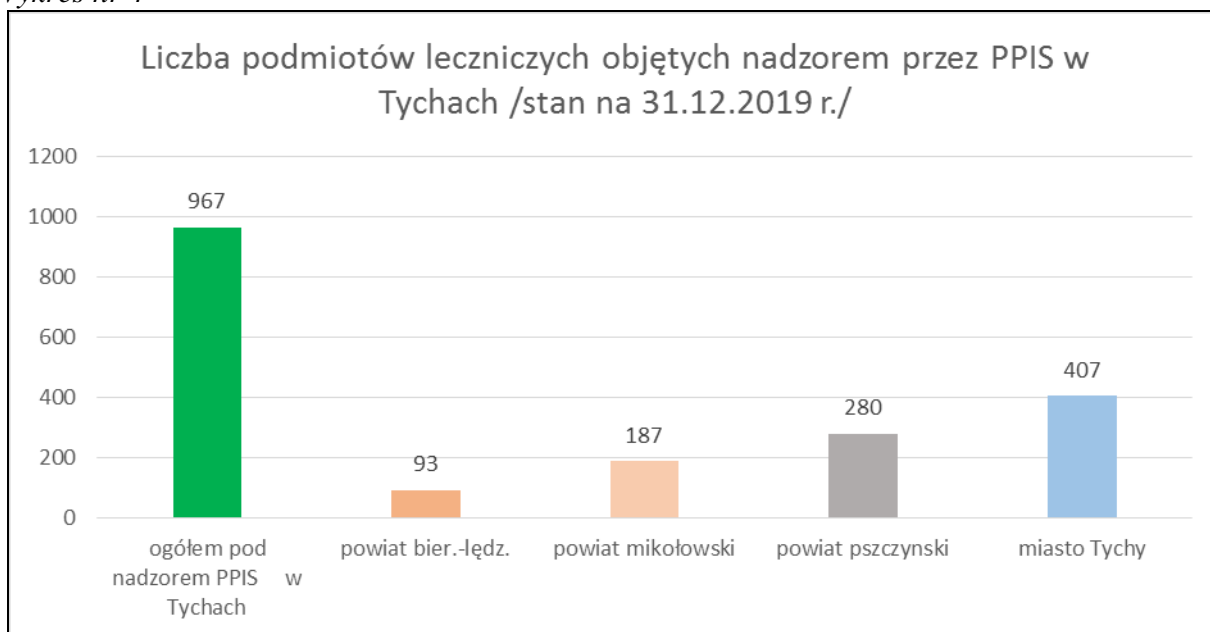

Tabela nr 2

Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie mikołowskim w 2019 r.

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie mikołowskim w 2019 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	4
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	66
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	117
4	ogółem	187

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 17 kontroli. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 5 decyzji nakazujące usunięcie nieprawidłowości oraz 3 decyzje płańcize.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

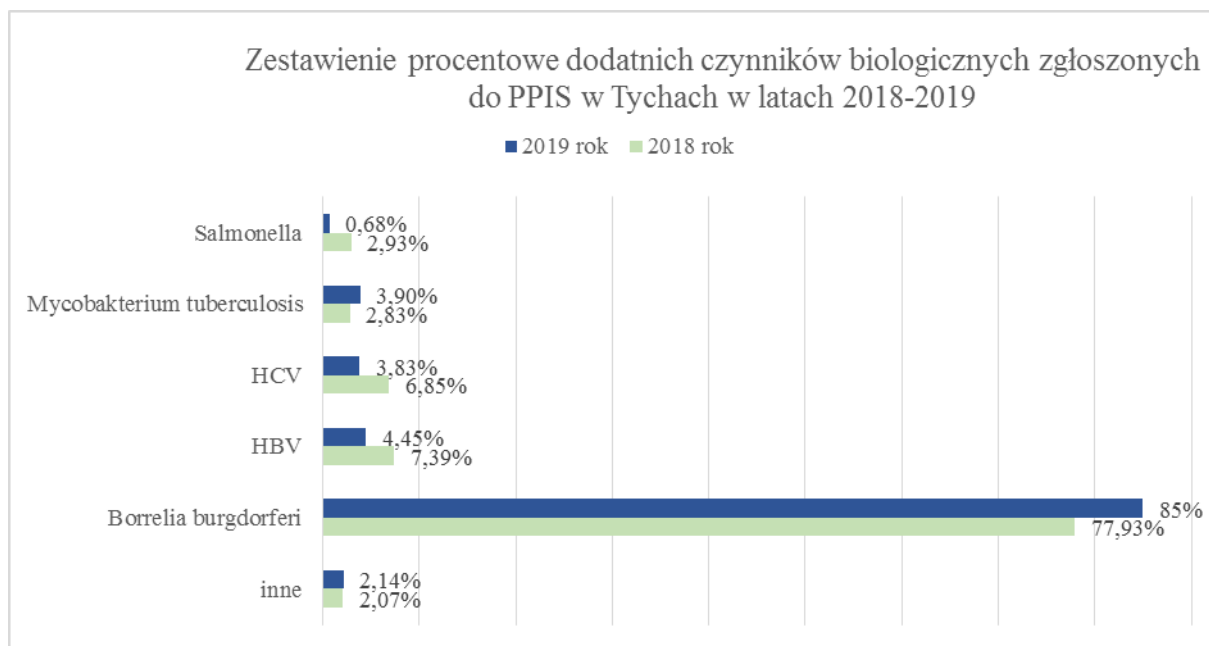
- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego części pomieszczeń i urządzeń,
- niewłaściwego postępowania w przypadku podejrzenia lub rozpoznania wystąpienia ogniska zakażenia szpitalnego,
- nieterminowego zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego, który wystąpił w związku czasowym z wykonanym szczepieniem ochronnym.

Prowadzony nadzór nad stanem sterylizacji wykazał, że w powiecie mikołowskim zainstalowanych jest 46 urządzeń do sterylizacji wyrobów medycznych wielokrotnego użycia.

Badania skuteczności sterylizacji w urządzeniach wykonywane były wg obowiązujących procedur w tym zakresie. Każdorazowo podczas przeprowadzania kontroli ocenie podlegały procedury oraz sposób dokumentowania skuteczności procesów sterylizacji.

Kierownicy laboratoriów z całego terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach, zgłaszali biologiczne czynniki chorobotwórcze, które na bieżąco rejestrowano i analizowano. W każdym uzasadnionym przypadku wdrażano działania przeciwepidemiczne. W 2019 r. zarejestrowano łącznie 1462 dodatnie biologiczne czynniki chorobotwórcze tj. o 58,91% więcej w porównaniu do 2018 r. (920 w 2018 r.). W analizowanym okresie największy procent dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły zgłoszenia w kierunku borrelia burgdorferi- 1243 zgłoszeń (85% wszystkich zarejestrowanych biologicznych czynników chorobotwórczych), następnie dodatnie biologiczne czynniki potwierdzające zakażenie wirusami HBV (4,45%) i HCV (3,83%) oraz prątkiem gruźlicy- Mycobacterium tuberculosis complex (3,90%). Ponadto zarejestrowano zgłoszenia potwierdzające zakażenia Rotawirusami, Listerią monocytogenes, Klebsiellą pneumoniae, Chlamydią trachomatis, Streptococcus pneumoniae, Clostridium perfringens oraz Giardia lamblia.

Wykres nr 5

W wyniku prowadzonego bieżącego nadzoru w podmiotach leczniczych stwierdzono:

- wystarczające zaopatrzenie w wyroby medyczne jednorazowego i wielokrotnego użyciu,
- prawidłowo dokumentowane procesy sterylizacji,

- asortyment i ilość środków dezynfekcyjnych dostosowany do rodzaju zagrożeń biologicznych.

Zgodnie z powyższym można stwierdzić, że świadczenia zdrowotne udzielane były na właściwym poziomie higieniczno- sanitarnym.

W celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa ponadplanowo realizowano następujące zagadnienia:

- Europejski Tydzień Szczepień – działania informacyjno-edukacyjne,
- Konferencję na temat: „Szczepienia ochronne”,
- Monitorowanie i rejestrowanie danych dotyczących zatruc lub zgonów spowodowanych używaniem nowych substancji psychoaktywnych.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW

Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2019 r. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tychach nadzorowała **3970** zakładów usytuowanych na terenie **4** powiatów. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zamkniętego oraz obiekty produkcji żywności.

Na terenie działania tutejszej Stacji działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno – techniczne, funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

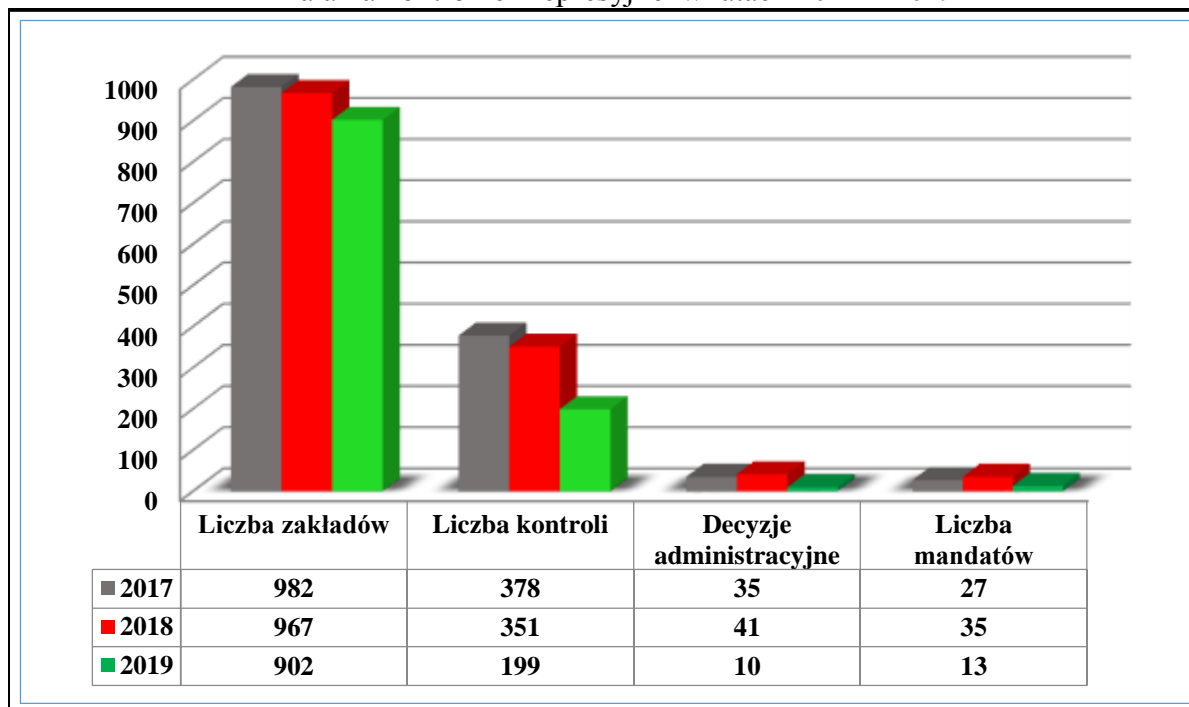
Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywnościowych i żywnościowych

W 2019 r. na terenie powiatu mikołowskiego w ewidencji znajdowało się **902** zakłady. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono **199** kontroli urzędowych. Wydano **10** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono **13** mandatów karnych na łączną kwotę **2400** zł (wykres nr 1).

Ponadto skierowano **1** wniosek do rozpatrzenia przez ŚPWIS zgodnie z kompetencjami, który dotyczył poszerzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Wykres nr 1

Działania kontrolne i represyjne w latach 2017 – 2019

Zakłady Produkcji Żywności

W 2019 r. w ewidencji znajdowało się **81** zakładów, w których przeprowadzono **20** kontroli. Wydano **4** decyzje administracyjne. Nałożono **5** mandatów karnych na kwotę **700 zł**.

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu technicznego należą:

- prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzeniu zakładu.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- wprowadzanie do obrotu bułki tartej bez oznakowania, zanieczyszczonej plastikowymi i metalowymi elementami,
- stwierdzono obecność zanieczyszczeń biologicznych – żywych larw w wytrzępkach z koszyczków do garowania ciasta oraz w zmiotkach z posadzki w magazynie mąki.

Zakłady Obrotu Żywnością

W ewidencji znajdowały się **493** zakłady, w których przeprowadzono **75** kontroli. Wydano **5** decyzji administracyjnych, nałożono **4** mandaty karne na kwotę **700 zł**.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości techniczne to m.in.:

- ściany we wszystkich pomieszczeniach zakładu brudne, zakurzone z ubytkami farby,
- drzwi wewnętrzne w zakładzie, zniszczone, brudne.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- środki spożywcze (napoje chłodzące i alkoholowe) nie zabezpieczone przed zmiennymi warunkami atmosferycznymi oraz wahaniami temperatur i zanieczyszczeniami pochodzącymi ze środowiska. Przechowywane niezgodnie z zaleceniami producenta, który wskazuje przechowywanie w zaciemnionym, zadaszonym i chłodnym miejscu,
- brak bieżącego sprzątnięcia sali sprzedaży, pod ladami nagromadzony brud, kurz,
- w prowadnicach szyb w urządzeniach chłodniczych brudno,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- w miejscu przechowywana wózków dla klientów brak czystości i porządku, posadzka zaśmiecona,
- brak higienicznej sprzedaży żywności nieopakowanej.

Zakłady Żywnienia Zbiorowego (żywnienie otwarte, mała gastronomia, żywnienie zamknięte)

W 2019 r. w ewidencji znajdowało się **307** zakładów, w których przeprowadzono **100** kontroli. Wydano **1** decyzję administracyjną, nałożono **4** mandaty karne na kwotę **1000** zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości techniczne to m.in.:

- niesprawny wyciąg mechaniczny nad urządzeniem grzewczym,
- niezabezpieczony kratką otwór wentylacyjny,
- zniszczone wnętrze urządzenia chłodniczego,
- brak obudowy zewnętrznej pieca gazowego.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z przeznaczeniem, obieranie warzyw odbywa się w zmywalni naczyń stołowych,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brudne zatłuszczone posadzki w pomieszczeniu z rozsypanymi resztkami środków spożywczych,
- brudne powierzchnie wewnętrzne urządzeń chłodniczych/zamrażalniczych,
- brudne okapy wentylacyjne,
- brudna umywalka do mycia rąk,
- drobny sprzęt produkcyjny niedomyty, brudny,
- brak zabezpieczenia materiałów opakowaniowych do bezpośredniego kontaktu z żywnością przed zanieczyszczeniem,
- brak segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych.

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki

Nadzorem objęto 3 wytwórnie i 13 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 2 zakłady produkcji i 3 zakłady obrotu kosmetykami. Przeprowadzono 4 kontrole w trakcie, których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 109 kontroli, w tym 21 kontroli środków transportu, skontrolowano 317 partii środków spożywczych, 31 partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, wydano 130 świadectw jakości zdrowotnej. Dopuszczono do obrotu wszystkie zgłoszone partie.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

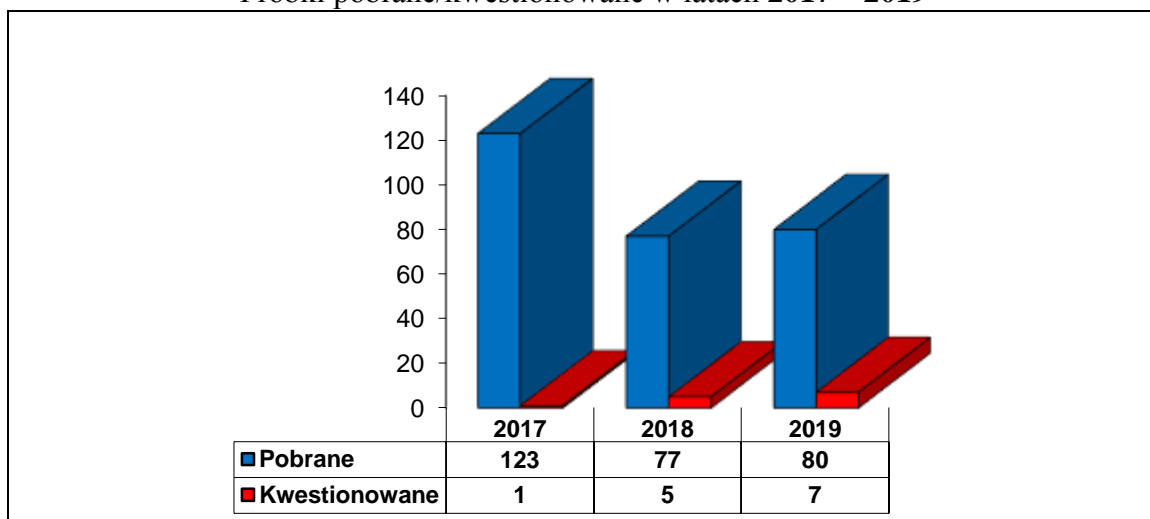
W 2019 r. na terenie powiatu mikołowskiego pobrano do badań laboratoryjnych **80** próbek środków spożywczych, kosmetyków, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz zmiotki i wytrzępki z koszyków, kwestionowano **7** próbek (wykres nr 2).

Przyczyną kwestionowania próbek była:

- obecność szkodników zbożowo - mącznych w zmiotkach i wytrzępkach z koszyków do garowania ciasta pobranych w piekarniach,
- obecność ciał obcych w bułce tartej,
- obecność bakterii *Campylobacter* w wątrobie z kurczaka,
- ponadnormatywna obecność Ochratoksyny A w rodzynkach.

Wykres nr 2

Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2017 – 2019

Wnioski i interwencje

W 2019 r. rozpatrzono ogółem 7 wniosków, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł.

Najczęściej wnioski dotyczyły:

- niewłaściwego sposobu żywienia w stołówce szkoły podstawowej,
- sprzedaży mąki żurowej z oprzędami wewnątrz torebki,
- stwierdzenia ciała obcego w przetworze mięsny,
- wprowadzania do obrotu nieświeżych małąz mrożonych,
- sprzedaży bułki tartej z kawałkami plastiku, folii i papieru.

Tabela nr 1

<i>Wnioski o interwencję</i>		
Rok	Liczba zgłoszonych wniosków	Liczba mandatów karnych/kwota
2017	7	1/200
2018	7	4/500
2019	7	2/400

Akcje i działania dodatkowe

✚ Ocena sposobu żywienia

W ramach oceny sposobu żywienia dzieci wykonano 2 teoretyczne oceny jadłospisów dekadowych, po jednej w żłobku oraz w szkole. Ponadto w żłobku do badań laboratoryjnych pobrano posiłek obiadowy.

ocena dotycząca szkoły:

Po przeprowadzonej teoretycznej ocenie sposobu żywienia dzieci i młodzieży w szkole zauważono wykorzystywanie w przygotowywanych potrawach różnorodnych, naturalnych środków spożywczych z poszczególnych grup. Owoce lub warzywa podawane były każdego dnia. Zastosowano dużą różnorodność produktów zbożowych jak również różne techniki przygotowywania posiłków. Potrawy smażone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154) podawane były nie częściej niż dwa razy w tygodniu. Napoje przygotowywane na miejscu nie zawierały więcej cukru niż dopuszczają obowiązujące przepisy. Analiza jadłospisu wykazała, że jest on bardzo urozmaicony. Podano przynajmniej raz w tygodniu porcję ryby, co najmniej jedną porcję produktów zbożowych oraz

każdego dnia, co najmniej jedną porcję produktów z grupy: mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych. Sporadycznie podawano produkty mleczne.

Procentowy rozdział energii pochodzącej z białka i tłuszczu był prawidłowy, jednak z uwagi na to, iż w placówce wydawany jest jednodaniowy posiłek obiadowy, w ujęciu dekadowym wartość energetyczna posiłków była za niska w stosunku do normy. Zawartości błonnika, żelaza, magnezu, witaminy C, witaminy A i witamin z grupy B nie budziły zastrzeżeń. Zawartość fosforu była nieznacznie obniżona, natomiast udział wapnia i witaminy D był za niski. Zdecydowanie za wysoka w serwowanych posiłkach była zawartość sodu.

Stwierdzono rzetelne przekazywanie informacji dotyczącej składników alergennych zawartych w potrawach zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

ocena dotycząca żłobka:

W żłobku przeprowadzono teoretyczną analizę jadłospisu dekadowego oraz laboratoryjną ocenę wybranego posiłku obiadowego. Zauważono wykorzystywanie różnorodnych produktów z poszczególnych grup. Za wyjątkiem podwieczorków owoce lub warzywa podano w każdym posiłku. W potrawach wykorzystano chude gatunki mięsa, nasiona roślin strączkowych oraz ryby. Do przygotowywania potraw zastosowano naturalne składniki. W dekadzie podano 17 porcji produktów mlecznych. Wykorzystanie cukru ograniczono do minimum. Potrawy przygotowywano stosując różnorodne techniki ich sporządzania jak gotowanie, pieczenie, duszenie, smażenie. Zwrócono uwagę, aby informację dotyczącą składników alergennych zamieszczać przy konkretnej potrawie, a nie pod składem całego posiłku.

W ujęciu dekadowym teoretyczna wartość energetyczna posiłków była wyższa od normy, procent energii pochodzącej z białka i tłuszczu był prawidłowy. Zawartości żelaza, fosforu, magnezu, wapnia, witaminy C, witaminy A, witamin z grupy B, błonnika pokarmowego pokrywały średnie zapotrzebowanie ww. składników odżywczych, natomiast udział witaminy D był za niski, zaś sodu za wysoki w stosunku do zalecanych norm.

Analiza laboratoryjna pobranego posiłku obiadowego wykazała za niską wartość energetyczną oraz procentowy udział tłuszczu w stosunku do obowiązujących norm, natomiast za wysoki procentowy udział energii pochodzącej z białka. Wynik laboratoryjny wykazał trzykrotnie wyższą zawartość soli w posiłku w stosunku do normy, ponadto był też wyższy od oznaczonej teoretycznie, co wskazuje na nieuwzględnienie dodatku soli w raportach magazynowych przekazanych do oceny.

Na podstawie analizy przygotowano zalecenia, które przekazano dyrektorom placówek, w których dokonano oceny żywienia.

Kontynuacja akcji „Mklik Próchniczek”

Do kontynuowania akcji wytypowano 6 zakładów, w których przeprowadzono 6 kontroli. Pobrano 6 próbek zmiotków oraz wytrzępków do badań laboratoryjnych w kierunku obecności szkodników i ich pozostałości. Kwestionowano 4 próbki. Wydano 3 decyzje natychmiastowej wykonalności nakazujące przeprowadzenie dezynsekcji pomieszczeń zakładu i sprzętu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 3 mandaty karne na kwotę 300 zł.

Szpitala

Na terenie właściwości PPIS w Tychach znajduje się 11 szpitali prowadzących żywienie pacjentów w systemie cateringowym. W 2 placówkach prowadzących działalność na terenie powiatu mikołowskiego przeprowadzono wzmożone kontrole warunków sanitarnych bloków żywienia oraz jakości żywienia pacjentów z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów”. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących żywienia pacjentów oraz wymagań higieniczno – sanitarnych.

Współpraca z innymi jednostkami/organami

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

- Pracownik Inspekcji Weterynaryjnej w Tychach przeprowadził szkolenia dla pracowników sekcji HŻŻ, których tematem było: „Nadzór nad rozbiorem mięsa”, „Nadzór nad produkcją mięsa mielonego”.
- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/procedury/instrukcje.
- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach nadzorowanych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.
- Wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

- Wypełniając zapisy porozumienia o współpracy przekazano informację do Inspekcji Farmaceutycznej o zamiarze przeprowadzenia kontroli tematycznych w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi oraz o zamiarze poboru próbek do badań laboratoryjnych.
- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych.
- W jednym przypadku przekazano sprawę Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu w związku ze stwierdzeniem wprowadzania do obrotu jako suplementu diety produktu leczniczego.

Współpraca ze Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego

- W związku z prośbą Ośrodka Doradztwa Rolniczego przeprowadzono 5 szkoleń zewnętrznych dla rolników, w trakcie których przeszkolono 128 osób. Tematem szkolenia były zagadnienia związane z zapobieganiem zagrożeniom mikrobiologicznym na etapie produkcji pierwotnej. Ponadto w trakcie szkoleń poruszano zagadnienia ujęte w wytycznych Komisji Europejskiej z 2017 r. dotyczące ograniczania ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej poprzez przestrzeganie zasad higieny.

Współpraca z Policją

- W roku sprawozdawczym udzielano informacji z zakresu obowiązujących przepisów prawnych.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcją Ochrony Środowiska

- W ramach współdziałania tych inspekcji realizując zapisy porozumienia pobierano do badań próbki owoców i warzyw pochodzących z produkcji pierwotnej. Próbki pobierano w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia. Nie stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów.

Współpraca z Inspekcją Handlową

- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach.

Analiza i wnioski w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności

1. Uruchamianie zakładów wprowadzających nowoczesne technologie o bardzo wysokim standardzie; inwestowanie w nowe wyposażenie i modernizowanie istniejących linii technologicznych; właściwą ocenę ryzyka w ramach posiadanych procedur oraz zapobieganie nieprawidłowościom; wzrost świadomości, fachowości i odpowiedzialności przedsiębiorców oraz osób zatrudnionych w obrocie i przy produkcji żywności; podnoszenie estetyki zakładów.
2. Oceniając sytuację lokalną w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności stwierdzono niższy niż w roku ubiegłym odsetek próbek kwestionowanych. Nadal stwierdza się obecność szkodników zbożowo – mącznych lub ich pozostałości w próbkach pobranych w piekarniach, co wskazuje na konieczność dalszego pobierania próbek w tym kierunku.
3. Stwierdzano przypadki: prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS oraz niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu zakładu.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

Nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej objętych jest 1827 obiektów, w tym w powiecie mikołowskim łącznie 409 obiektów, z czego 80 placówek służby zdrowia.

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono łącznie 428 kontroli sanitarnych, w tym 83 na terenie powiatu mikołowskiego.

Obiekty użyteczności publicznej:

Baseny kąpielowe – w ewidencji 3 obiekty: 2 baseny sezonowe i 1 kryta pływalnia, przeprowadzono 3 kontrole.

Basen sezonowy „Żabka” znajduje się na terenie Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego w Łaziskach Górnych, Basen sezonowy w Mikołowie znajduje się przy parku Planty.

Baseny czynne są w okresie wakacji, co stanowi atrakcję dla dzieci i młodzieży. Dla osób korzystających z tych obiektów dostępne są rozległe tereny zielone z rozbudowaną bazą sportową. Zapewniono kompleks pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, punkt medyczny. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Domy pomocy społecznej – w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzono w nim 3 kontrole. Przeprowadzona w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego kontrola Domu Opieki w Mikołowie wykazała nieprawidłowości sanitarno – techniczne. W stosunku do właściciela wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano decyzję nakazującą zapewnienie czystych ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach obiektu. W obiekcie przeprowadzono również dwie kontrole interwencyjne dotyczące występowania świerzbu. Kontrole nie potwierdziły zasadności interwencji.

Hotele - w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 2 obiekty, przeprowadzono 4 kontrole.

W jednym obiekcie w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, wszczęto postępowanie administracyjne. Nakaz decyzji dotyczył zapewnienia czystych ścian i sufitów wszystkich pomieszczeń obiektu. Decyzja została wykonana.

Obiekty zapewniają usługi noclegowe na odpowiednim poziomie, zapewniony odpowiedni asortyment środków myjących i dezynfekcyjnych. Pokoje dla gości urządzone estetycznie. Obiekty ocenia się pozytywnie.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie – ogółem 2 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę. W jednym obiekcie na terenie Mikołowa świadczone są usługi hotelarskie. Goście mają zapewnione pokoje noclegowe z łazienkami oraz restaurację. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt oceniono pozytywnie.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne i odnowy biologicznej i tatuażu – w ewidencji 180 obiektów w tym: 3 zakłady tatuażu. Zakłady fryzjerskie – w ewidencji 84, przeprowadzono 7 kontroli, skontrolowano 6 obiektów. Zakłady kosmetyczne – w ewidencji 51, przeprowadzono 9 kontroli, skontrolowano 9. Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu. W ewidencji 26 zakłady, przeprowadzono 5 kontroli. Zakłady odnowy biologicznej – w ewidencji 16, przeprowadzono 6 kontroli, skontrolowano 5 obiektów.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu sanitarno – technicznego oraz sanitarno-porządkowego zakładów.

Kontrole w zakładach prowadzących usługi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki używa się materiałów jałowych oraz sterylnych narzędzi. W trakcie kontroli stwierdzono, iż podnosi się świadomość właścicieli dotycząca bezpiecznego wykonywania zabiegów przebiegającą z naruszeniem ciągłości tkanek. W zakładach często stosowany jest sprzęt jednorazowego użycia. Sterylizacja narzędzi wielorazowego użycia przeprowadzana jest w autoklawach lub zgodnie z zawartymi umowami na sterylizację z podmiotami wykonującymi świadczenia zdrowotne. Zakłady posiadają opracowane instrukcje postępowania z odpadami oraz procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Skontrolowano obiekty oferujące usługi solaryjne, w trakcie których stwierdzono właściwy stan sanitarno-porządkowy. Właściciele w widocznym miejscu wywiesili czytelną informację zgodnie ze wzorem podanym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. (Dz. U. 2018 r. poz. 275) o treści: „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium); oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium - Minister Zdrowia ostrzega: korzystanie z solarium zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwór złośliwy skóry”. Obiekty oceniono jako dobre. W 2019 r. w dalszym ciągu były przeprowadzane kontrole sprawdzające spełnienie wymagań określonych w wyżej cytowanej ustawie w zakresie kompetencji PIS.

W trakcie kontroli w jednym zakładzie fryzjerskim stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy. Na właściciela zakładu nałożono mandat i wydano zalecenia pokontrolne z terminem natychmiastowym. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie zaleceń.

W obiekcie świadczącym usługi w zakresie możliwości opalania ciała zlokalizowanym w Łaziskach Górnych w trakcie kontroli stwierdzono brudne, zakurzone ściany powyżej lamperii; brudne, poobijane ściany przy drzwiach wejściowych w toalecie - co skutkowało wydaniem decyzji z terminem realizacji do końca maja 2020 r. Ponadto stwierdzono brak etykiet na opakowaniach zastępczych ze sporządzonym roztworem środka dezynfekcyjnego a także brak utrzymania bieżącej czystości w kabinach. Za uchybienia sanitarne nałożono mandat karny oraz wydano zalecenia pokontrolne.

Cmentarze – w ewidencji 26 obiektów, skontrolowano 2.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, obiekty oceniono jako dobre.

Parkingi przy trasach turystycznych – w ewidencji 5 parkingów, przeprowadzono 1 kontrolę. Kontrolą objęto parking zlokalizowany przy trasie Mikołów- Gliwice przy Hotelu Sjesta w Mikołowie. Teren parkingu zadbane, wykoszony, utrzymany czysto. Właściciel obiektu na bieżąco dba o estetykę parkingu oraz jego otoczenia. Dla osób korzystających z parkingu wydzielono mini plac zabaw dla dzieci.

Zakłady usług pogrzebowych – w ewidencji 6 obiektów, skontrolowano 4 obiekty oraz 10 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Domy Przedpogrzebowe – w ewidencji 10, przeprowadzono 3 kontrole. Podczas kontroli przeprowadzonej w Firmie Pogrzebowej zlokalizowanej w Mikołowie stwierdzono szereg uchybień technicznych tj. brudnych, zakurzonych ścian; zniszczonych posadzek, stolarki meblowej z odpryskami. Wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do końca grudnia 2019 r.

Kontrola przeprowadzona w Firmie Pogrzebowej z siedzibą w Łaziskach Górnych wykazała nieprawidłowości techniczne tj. brudne i zakurzone z odpryskami farby ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach, zniszczone posadzki; Wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do końca marca 2020 r. Pozostałe skontrolowane w tej grupie obiekty oceniono jako dobre.

Właściciele tych firm posiadają opracowane instrukcje dotyczące mycia i dezynfekcji środków transportu oraz prowadzą zapisy przeprowadzanych zabiegów mycia i dezynfekcji. Odpady niebezpieczne odbierane są przez specjalistyczne firmy.

Obiekty sportowe – w ewidencji 10 obiektów, przeprowadzono 2 kontrole.

W obiektach sportowych zauważa się poprawę stanu technicznego. Sukcesywnie wymieniane są sprzęty i wyposażenie na nowe. W trakcie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, obiekty oceniono jako dobre.

Obiekty kulturalno – widowiskowe, według ewidencji 7 obiektów, przeprowadzono 3 kontrole. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń. Dla osób korzystających dostępne są pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

Interwencje

W 2019 r. rozpatrzono 1 interwencję.

Interwencja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarnego w zakładzie fryzjerskim w Mikołowie. Przeprowadzona kontrola wykazała szereg nieprawidłowości, za które ukarano właściciela mandatem karnym i wydano zalecenia pokontrolne. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie zaleceń. Stan sanitarny obiektu uległ poprawie.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia i wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59) oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r., poz. 1437). Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków należy do zadań własnych gminy. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się odpowiednio:

W mieście Mikołów - Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kolejowej 4 w Mikołowie.

W mieście Łaziska Górne - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.

W mieście Orzesze - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.

W Orzeszu - Rybówce - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Nowy Dwór 20 w Czerwionce – Leszczynie.

W gminie Ornontowice - Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 26 w Ornontowicach.

W gminie Wry - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.

Mieszkańcy całego powiatu mikołowskiego zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Sołectwa Bujaków, Paniowy, Śmiłowice, Borowa Wieś, Mokre zaopatrywane są w wodę mieszaną tj.: wodę powierzchniową kupowaną od GPW w Katowicach oraz z ujęcia podziemnego zlokalizowanego w Śmiłowicach należącego i nadzorowanego przez ZIM. Mieszkańcy Orzesza Rybówki zaopatrywani są w wodę pochodzenia podziemnego.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia (zdatna do spożycia) jeśli spełnia określone w nim wymagania. Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz brak agresywnych właściwości korozyjnych.

Podstawę zapewnienia odbiorcom bezpiecznej wody do spożycia stanowiły badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne, jak również badania realizowane w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były na podstawie uzgodnionych wcześniej z PPIS w Tychach harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Próbki wody badane były w akredytowanych laboratoriach posiadających system jakości badań wody zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Próbki wody badane były w laboratorium:

- Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Lędzińskiej 8 w Lędzinach.
- Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Ogrodowej 8 w Katowicach.
- SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 52a w Pszczynie,
- Wydział Badania Wody z siedzibą w Katowicach przy ul. Żeliwnej 38,
- Wydział Badania Wody Laboratorium Goczałkowice z siedzibą w Goczałkowicach-Zdroju przy ul. Jeziornej 5,
- Wydział Badania Wody Laboratorium Maczki z siedzibą w Sosnowcu przy ul. Wodociągi 4.

W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 258 próbek wody w zakresie badań parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Sprawozdania z badań były na bieżąco przekazywane do PPIS w Tychach

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli urzędowej. Próbki wody pobierane przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach badane były w laboratorium:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach,
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bielsku-Białej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach.

Przedstawiciele PPIS w Tychach pobrali 32 próbki w zakresie badań parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła większych zastrzeżeń - w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną dokonywaną przez konsumentów.

W razie stwierdzonych nieprawidłowości każdorazowo podejmowano działania zmierzające do ich usunięcia (płukanie, dezynfekcja sieci), co potwierdzane było ponownym badaniem próbki wody. Powtórne badania nie wykazały przekroczeń parametru.

Po przeanalizowaniu wszystkich sprawozdań z badań wody wykonanych w 2019 r. stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznym i fizykochemicznym woda na nadzorowanym terenie spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2019 r. zgłoszono 4 interwencje na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu mikołowskiego. Jedna interwencja okazała się zasadna, dotyczyła ponadnormatywnej zawartości żelaza w wodzie na prywatnej posesji w gminie Wyry. Po wystąpieniu wystosowanym do przedsiębiorstwa wodociągowego postanowili oni w celu polepszenia komfortu prowadzenia gospodarstwa domowego wdrożyć harmonogram profilaktycznych płukań sieci wodociągowej w rejonie tej posesji do czasu przebudowy sieci.

Nie prowadzono postępowań administracyjnych wobec przedsiębiorstw wodociągowych zaopatrujących powiat w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Nie prowadzono działań naprawczych na terenie powiatu oraz nie zgłoszono do PPIS w Tychach wniosków z prośbą o zgodę na odstępstwa od wymagań zawartych w rozporządzeniu.

Pływalnie / baseny kąpielowe

W powiecie mikołowskim znajdują się 3 obiekty: 1 kryta pływalnia Aqua Plant w Mikołowie, 2 baseny sezonowe: w Mikołowie i Łaziskach Górnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W 2019 r. zarządzający pływalniami wykonywali badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie badania jakości wody na pływalniach były realizowane przez laboratoria które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach. Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do PPIS w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze a informacje o podjętych działaniach naprawczych przekazywano na bieżąco do PPIS w Tychach. Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane w odpowiednich rejestrach. Zgodnie z rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody na pływalni oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną przez PPIS w Tychach.

Przedstawiciele PPIS w Tychach w 2019 r. sprawowali nadzór nad jakością wody w nieckach basenowych, jak również sprawdzali warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny hali basenowej, zaplecza technicznego oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na

pływalniach, PPIS w Tychach wydał 3 zbiorcze roczne oceny jakości wody na pływalni stwierdzając, że eksploatacja była prowadzona przez zarządzającego pływalnią/basenem sezonowym w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne korzystających z pływalni/basenu sezonowego. W tym celu przeanalizowano:

- wyniki badań jakości wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią, zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Tychach harmonogramem kontroli wewnętrznej,
- parametry jakości wody na pływalni ocenionych na podstawie bieżącej obserwacji,
- zakres i częstotliwość wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią oraz zastosowanych metodyk referencyjnych analiz,
- wyniki badań wody na pływalni wykonywanych przez PPIS w Tychach,
- podejmowane działania naprawcze.

Legionella – pobrano 18 próbek wody na obecność bakterii Legionella sp. W 5 zbadanych próbkach stwierdzono obecności bakterii Legionella sp. W stosunku do właścicieli obiektów wydano decyzję nakazującą podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej w obiekcie.

Działania edukacyjne

W 2019 r. prowadzony był ciąg dalszy Kampanii „HCV Jestem Świadom” w związku z czym pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przekazywali ulotki i materiały edukacyjne przedstawicielom zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. Przedstawiciele tych zawodów uświadamiani są dzięki takim kampaniom jak ważna jest poprawa warunków higienicznych w zakładach, jak ważne jest wdrożenie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług w trakcie wykonywania których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich oraz ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Wnioski:

1. Sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej przyczynia się do ciągłej poprawy warunków świadczenia usług. Sukcesywnie poprawia się stan techniczny i sanitarny nadzorowanych obiektów. Właściciele obiektów dążą do ciągłego podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników dzięki czemu podnoszą poziom świadczonych usług. Jednak w dalszym ciągu dla pracowników dokonujących czynności kontrolnych w zakładach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu utrudniony jest sposób ich przeprowadzania. Powodem jest brak aktu prawnego, który określałby szczegółowe wymogi dla obiektów świadczących usługi z zakresu fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej.
2. Analiza jakości mikrobiologicznej i fizykochemicznej badanych wód potwierdza, że nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia ludności, a przekroczenia parametrów, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną są sporadyczne.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny PSSE w Tychach wykonuje badania dotyczące zagrożeń zdrowotnych i oceny higienicznej środowiska wody, zagrożeń wynikających z nosicielstwa zarazków schorzeń jelitowych oraz warunków środowiska (w zakresie pomiarów hałasu i stężenia tlenu węgla). Zadania te realizowane są w dwóch Sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL/KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL/B).

Oddział Laboratoryjny posiada odpowiednie warunki lokalowe, nowoczesne wyposażenie pomiarowe, personel posiadający właściwe wykształcenie i kwalifikacje. Obecnie został

wdrożony system zarządzania zgodny z wymaganiami znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby na każdym etapie pracy była zachowana bezstronność oraz poufność wszelkich informacji i danych klienta uzyskanych podczas realizacji zleceń. Badania wykonywane są zgodnie z ustalonymi, wyspecyfikowanymi metodami, tak aby spełniały wymagania klientów, wymagania przepisów prawnych oraz organizacji udzielającej uznania. Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany certyfikat akredytacji nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w IV cyklu akredytacji a Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 jest ważny do 8.07.2020 r.

Aktualny Zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA: www.pca.gov.pl, w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

Oddział Laboratoryjny systematycznie dąży do wdrażania opublikowanych nowych lub znowelizowanych metod badawczych i tak w 2019 r. została wdrożona, zweryfikowana i przygotowana do akredytacji norma PN-EN ISO 11731:2017-08 +AP1:2019-12 do oznaczania bakterii z rodzaju Legionella w wodzie.

W ramach edukacji prozdrowotnej dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych ma możliwość odwiedzić laboratorium PSSE, gdzie może zapoznać się z informacjami na temat nadzoru nad

bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz uczestniczyć w pokazie wykonania badań wody w zakresie wybranych parametrów.

W 2019r. 8 osób (studenci i uczniowie szkół średnich) odbyło praktyki zawodowe w laboratorium PSSE, podczas których zapoznawali się z teoretycznymi podstawami metodyk badawczych oraz nabywali praktyczne umiejętności wykonywania fizykochemicznych i mikrobiologicznych badań wody.

W 2019 r. w Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL/KŚ) wykonywane były badania wody oraz pomiary chloru wolnego, chloru całkowitego, chloru związanego i potencjału redox w wodzie na pływalniach w terenie dla obszaru działania: PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach, a także pomiary natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (w ramach interwencji) dla obszaru działania PSSE w Tychach i Rybniku. Natomiast w Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL/B) wykonywane były badania kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania: PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim.

Łączną liczbę i kierunki badań dla ww. obszaru działania PSSE przedstawia poniższa tabela.

Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
OL/KŚ	<p>Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpieli (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe) obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parametry fizyczne: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny - parametry chemiczne: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany fosforany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, siarczany, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo - parametry bakteriologiczne: bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki ,Gronkowce koagulazo-dodatnie, 	2757	8515

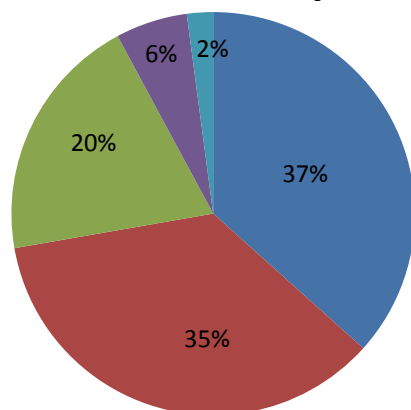
	Legionella, Ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa		
	Hałas w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w ramach zleceń klienta wewnętrznego (interwencje)	8	12
OL/B	<p>BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae.</p> <p>CHORZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae.</p> <p>OZDROWIĘNCY – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych</p> <p>NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella</p> <p>STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella</p> <p>KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli</p> <p>Badanie wskaźników biologicznych kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i serylizatorach (Sporal S)</p> <p>BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella</p>	14897	156000

5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

W powiecie mikołowskim nadzorem bieżącym objęte są aktualnie **194** podmioty gospodarcze nadzorowane ze względu na warunki zdrowotne środowiska pracy lub wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. W zakładach tych zatrudnionych jest ogółem **14575** pracowników.

W 2019 r. przeprowadzono **81** kontroli w **55** zakładach pracy. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, wydanych zostało **47** decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje te zawierały **191** nakazów.

Stwierdzone nieprawidłowości

- w zakresie badań i pomiarów oraz przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia
- w zakresie złego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń
- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin
- brak lub niewłaściwa ocena ryzyka zawodowego
- w zakresie szkodliwych czynników biologicznych

Czynniki szkodliwe dla zdrowia

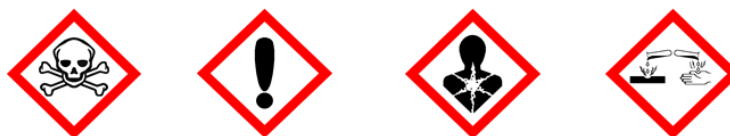
Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzone są w **33** zakładach pracy w zakresie: hałasu, pyłu, promieniowania optycznego nielaserowego, mikroklimatu gorącego, czynników chemicznych oraz drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne. W warunkach tych pracowało **2887** osób.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

Choroby zawodowe

W 2019 r. stwierdzono 7 chorób zawodowych w 3 zakładach pracy, w tym: 6 pylic płuc górników kopalń węgla, 1 zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych: postać ostra i podostra.

Środki zastępcze (tzw. dopalacze)

Na terenie powiatu mikołowskiego nie stwierdzono obiektów, w których są wytwarzane lub wprowadzane do obrotu środki zastępcze.

Wnioski:

- W kopalniach węgla kamiennego występuje w środowisku pracy narażenie na pyły węgla kamiennego, które jest przyczyną chorób zawodowych górników - pylic płuc (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej).
- Pracodawcy nie przeprowadzają systematycznie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, nie dokonują oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaniem pracy.
- Stwierdzone są nieprawidłowe karty charakterystyki stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin.
- Pomieszczenia pracy i pomieszczenia higieniczno-sanitarne w zakładach pracy niejednokrotnie nie są utrzymane we właściwym stanie, zgodnym z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował **10** projektów planów zagospodarowania przestrzennego i zmian do planów już uchwalonych opracowanych dla terenów położonych w powiecie mikołowskim. Dla kolejnych **7** projektów planów uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku **1** zmiany planu uznano za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przekazane do zaopiniowania projekty planów wskazywały zagospodarowanie zgodne ze stanem istniejącym, wyznaczały nowe tereny głównie pod zabudowę mieszkaniową i usługową, w tym usługi oświaty, sportu i rekreacji, zakładały ochronę wybranych terenów przed wprowadzeniem

zabudowy, w szczególności dolin cieków powierzchniowych, lasów, pól uprawnych oraz wprowadzały zmiany w zakresie przeprowadzenia układu komunikacyjnego w celu dostosowania go do obecnego i przyszłego zagospodarowania terenu. Ponadto powiększony został teren istniejącej oczyszczalni ścieków i gospodarki odpadami, a dla czynnego składowisko odpadów pochodzących z elektrowni Łaziska wyznaczony został „bufor” składający się z terenów niezurbanizowanych. W jednym z planów zmieniono przeznaczenie terenu przemysłowego na usługowy. W każdym projekcie planu zagospodarowania przestrzennego proponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się do przeznaczenia terenu.

Celem sporządzanych planów było racjonalne zagospodarowanie terenów, zgodnie z kierunkami polityki przestrzennej przyjętej dla danego obszaru w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poprzez ustalenie stosownych przeznaczeń terenów oraz zasad zabudowy, zagospodarowania oraz kształtowania i ochrony ładu przestrzennego.

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W 2019 r. organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla **10** przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w żadnym przypadku nie wyrażono opinii o potrzebie przeprowadzenia takiego postępowania.

Żaden z organów administracji nie zwrócił się o zaopiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia na kolejnym etapie postępowania tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa również prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego.

W roku ubiegłym uzgodniono **2** projekty architektoniczno-budowlane (zmiany sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego na zakład fryzjersko-kosmetyczny oraz lokalu handlowego na gabinet ginekologiczny). Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

W 2019 r. na terenie powiatu mikołowskiego dokonano ogółem **57** odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy Prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów znalazły się m.in. sklepy spożywcze, lokale gastronomiczne, gabinety lekarskie i fizjoterapii, żłobek, przedszkole, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, klub sportowy, centrum usług społecznych, stacja kontroli pojazdów, obiekty biurowe oraz produkcyjno-magazynowe. Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami. Stwierdzić należy, że część obiektów, których zakończenie realizacji zostało zgłoszone nie spełniało wszystkich wymagań z zakresu wymogów sanitarno-higienicznych. Często obiekty nie były przygotowane do odbioru z uwagi na trwające w nich prace budowlano-wykończeniowe. Niejednokrotnie wydanie pozytywnej opinii możliwe było dopiero po

wyeliminowaniu przez inwestorów nieprawidłowości i uchybień stwierdzanych w trakcie oględzin obiektów.

Po dokonaniu odbioru nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

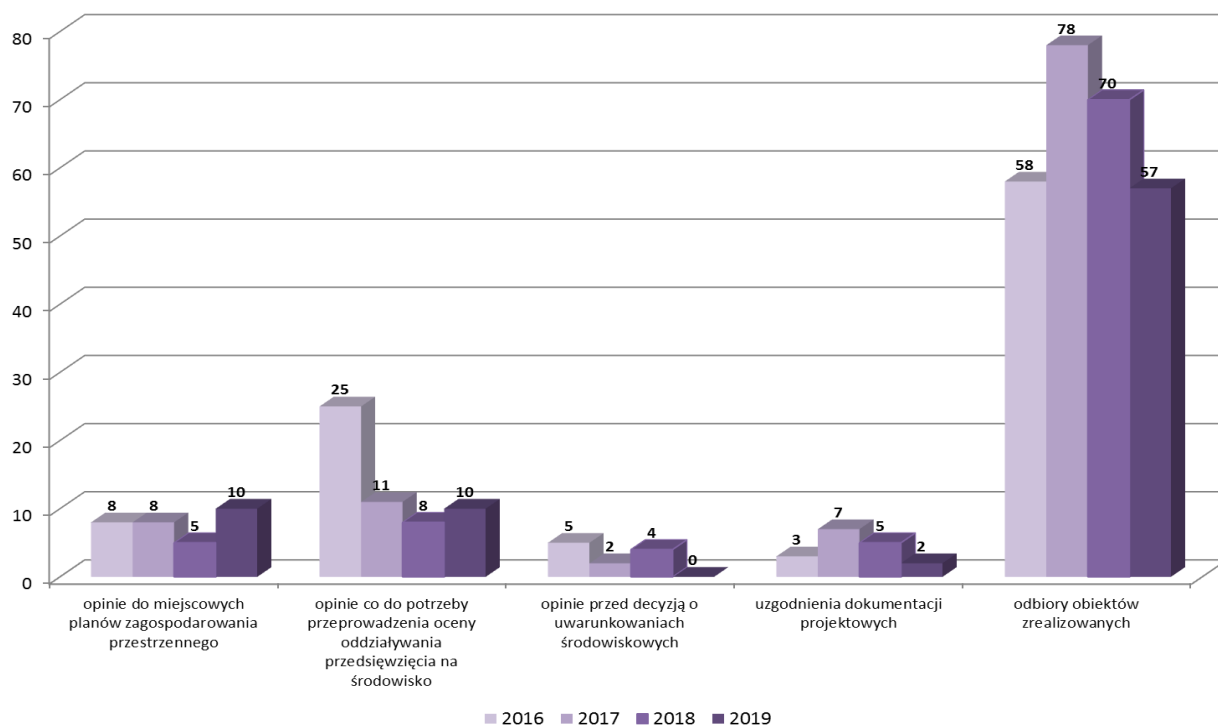
Tabela nr 1

Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2019 r.:

Opinie dot. uzgodnienia planów zagospodarowania przestrzennego	10
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	10
Opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	2
Odbiory obiektów zrealizowanych	57

Wykres nr 1

Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2016-2019

Podsumowanie:

Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

Uzgadniając planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

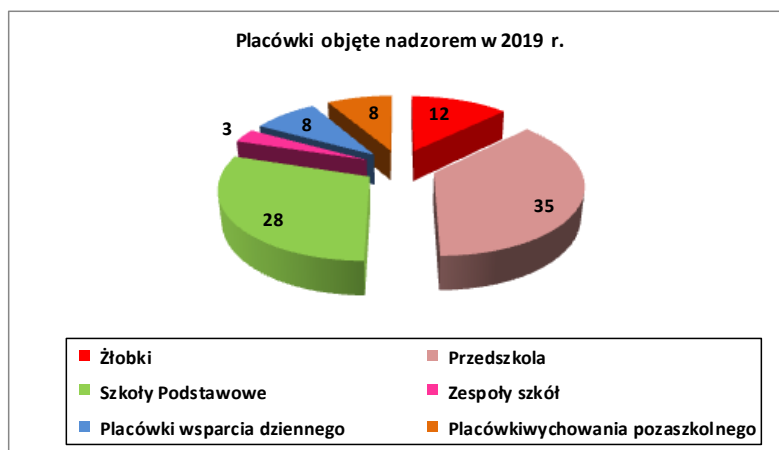
Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa także prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowych obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług.

7. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Stan sanitarny opracowano na podstawie analizy wyników uzyskanych podczas prowadzenia bieżącego nadzoru nad placówkami, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

W 2019 r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży bieżącym nadzorem sanitarnym objęła **94** placówki nauczania i wychowania z powiatu mikołowskiego. Placówki objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono **130** kontroli bieżącego stanu sanitarno-higienicznego.

Wykres nr 1

Stan sanitarno-techniczny placówek dla dzieci i młodzieży

W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości techniczne w 2 przedszkolach, 9 szkołach. Nieprawidłowości dotyczyły brudnych, zakurzonych ścian i sufitów w pomieszczeniach lekcyjnych i korytarzach, złego stanu technicznego parkietów w salach lekcyjnych oraz salach gimnastycznych. Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych.

Żłobki

Szczególną uwagę poświęcono placówkom przeznaczonym dla najmłodszych dzieci. Opiekę najmłodszym dzieciom zapewniono łącznie w **12** placówkach. Skontrolowano **12** żłobków, w których przebywało 414 dzieci. Przeprowadzono **14** kontroli sanitarnych. Stan techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe. W 2019 r. wydano **3** decyzje określające maksymalną liczbę dzieci w żłobkach.

W ramach kampanii edukacyjnej „Oszczędź dziecku ospy” przekazano do wszystkich żłobków i klubów dziecięcych materiały edukacyjno-informacyjne w postaci ulotek i plakatów dla rodziców opracowane przez Polskie Towarzystwo Higieniczne.

Placówki wychowania przedszkolnego

W 2019 r. PPIS w Tychach nadzorował **35 przedszkoli**, skontrolowano **35 placówek** do których zapisanych było 3216 dzieci. Przeprowadzono **42 kontrole** sanitarne.

Większość skontrolowanych przedszkoli funkcjonowało w budynkach przystosowanych do tego celu. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci utrzymane były w należytej czystości i porządku. Przyległe tereny placów zabaw były ogrodzone i utrzymane w czystości. Przedmiotem kontroli terenów rekreacyjnych i placów zabaw był stan sanitarno-techniczny urządzeń, w tym posiadanie certyfikatów zgodności z normami, sposób zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci, umieszczanie czytelnych i kompletnych regulaminów oraz posiadanie harmonogramów napraw i kontroli. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość wymiany piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem.

Szkoły

W 2019 r. PPIS w Tychach nadzorował **28 szkół** podstawowych oraz 3 zespoły szkolno-przedszkolne. **Skontrolowano** ogółem **29 szkół** przeprowadzając w nich **51 kontroli** sanitarnych.

Budynki szkół przystosowane są do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Co roku w tych placówkach przeprowadzane są bieżące prace remontowe, poprawiane są warunki pracy/nauki uczniów.

W większości szkoły prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednozmianowym. Zajęcia odbywające się w szkołach w systemie dwuzmianowym dotyczą głównie klas I – III.

Temperatura pomieszczeń lekcyjnych/ sal zajęć mierzona w okresie grzewczym była prawidłowa. Wszystkie nadzorowane placówki posiadają połączenie do sieci wodociągowej. Natomiast 3 placówki posiadają zbiornik bezodpływowy (szambo).

W okresie grzewczym pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie prowadzonych kontroli informowali dyrektorów zakładów nauczania i wychowania o potrzebie śledzenia na bieżąco komunikatów dotyczących alertu smogowego i podejmowania w związku z tym stosownych decyzji.

Warunki do utrzymania higieny osobistej

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie. Dostępność do środków czystości (papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk oraz mydło w płynie) w nadzorowanych placówkach jest zadowalająca. Na terenie powiatu mikołowskiego wszystkie placówki zapewniają dostęp do bieżącej ciepłej wody w łazienkach dla dzieci oraz w sanitariatach dla uczniów, zachowane są standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

W dalszym ciągu napływają informacje od rodziców dotyczące występowania wszawicy wśród dzieci i młodzieży.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, stwierdzono, że na **31** skontrolowanych w 2019 r. placówek szkolnych:

- 23 szkoły posiadały szkolny zespół sportowy z boiskiem (74 %),
- 3 szkoły posiadały wyłącznie zastępczą/rekreacyjną (10 %),
- 4 szkół posiadało salę gimnastyczną z boiskiem (13%),
- 1 szkoła posiadała salę rekreacyjną/zastępczą z boiskiem (3,2%).

Mimo zapewnienia przez szkoły dobrych warunków do utrzymania higieny zauważono małe zainteresowanie uczniów w zakresie systematycznego użytkowania urządzeń natryskowych po zajęciach z wychowania fizycznego.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2019 r. nadal prowadzono ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich kontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiając ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk.

W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z przechowywaniem preparatów chemicznych w szkołach.

Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt

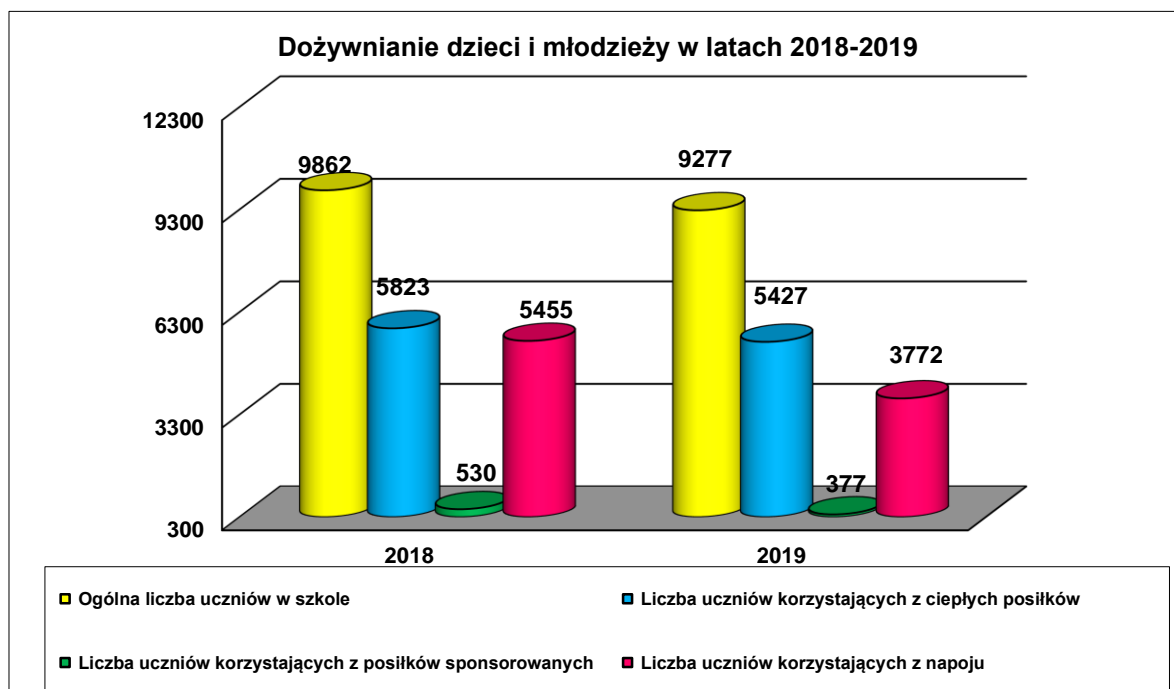
Z uwagi na bezpieczeństwo i higienę korzystania z przedszkolnych i szkolnych placów zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych przez dzieci i młodzież konieczne jest zabezpieczenie terenu (np. piaskownic) przed dostępem zwierząt, w szczególności przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. W toku kontroli sanitarnych w tym zakresie stwierdzono, że w większości placówek piaskownice są zabezpieczone prawidłowo. W 2019 r. prowadzono nadzór nad przygotowaniem terenów zewnętrznych placówek przedszkolnych. Przy ocenie brano pod uwagę liczbę i rodzaj urządzeń, rodzaj zabezpieczenia piaskownic, dostępność regulaminu korzystania z placów zabaw.

Dożywianie dzieci i młodzieży

Prowadzono ocenę dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej z uwzględnieniem dożywiania sponsorowanego. Na terenie powiatu mikołowskiego **27** szkół prowadziło dożywianie w formie posiłków jedno lub dwudaniowych, z których korzystało **5427** uczniów (w 2018r. - **5823**). Jedna szkoła przygotowuje II śniadania dla **39** uczniów.

Z posiłków dofinansowanych w 2019 r. skorzystało **377** uczniów (w 2018 r. – **530**). Natomiast „mleko” lub „herbatę” prowadziły **24** szkoły dla 3772 uczniów (w 2018 r. – **5455**).

Wykres nr 2

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci

W 2019 r. dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych i szkolnych do wzrostu uczniów. Pomiary przeprowadzono w:

- 2 przedszkolach (11 oddziałów), w których zmierzono **189** dzieci – z czego **72** dzieci siedziało nieprawidłowo tj. 38%;
- 5 szkołach podstawowych (33 oddziały), w których zmierzono **553** uczniów – z czego **276** siedziało nieprawidłowo, co stanowi 50%.

Główne przyczyny związane z niedostosowaniem stanowisk pracy uczniów do ich wzrostu dotyczyły: nieodpowiedniego zestawienia stolików i krzeseł, braku regularnej kontroli wzrostu dzieci i systematycznej, adekwatnej do wzrostu wymiany mebli, braku zróżnicowania w wielkościach mebli, uczniowie we własnym zakresie zmieniają miejsca w ławkach szkolnych. Jest to wynik małego zainteresowania ze strony nauczycieli, w jaki sposób uczeń dobiera sobie stanowisko pracy. Z otrzymanych pisemnych informacji wynika, iż większość dyrektorów podjęło stosowne kroki w celu poprawy sytuacji w tym zakresie.

Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć

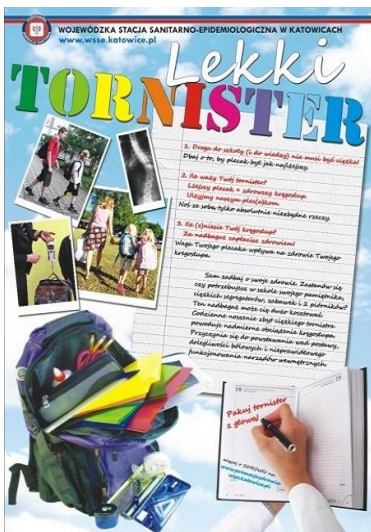
Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku.

W 2019 r. dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć w 3 szkołach podstawowych, gdzie analizie poddano **47** oddziałów, w **26** oddziałach stwierdzono nieprawidłowości tj. 55% .

Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniano czy:

- zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica między kolejnymi dniami nie jest większa niż jedna godzina,
- różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie jest większa niż jedna godzina.

Badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków

W 2019 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Tychach przeprowadzili badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Badaniu zostali poddani uczniowie szkół podstawowych.

Pomiary przeprowadzono w **6** szkołach w **66** oddziałach. Zważono **1151** tornistrów/plecaków, z czego **227** tornistrów/plecaków przekraczało 15% masy ciała tj. **20%**. Analiza przeprowadzonych badań wykazała przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistra w **39** oddziałach.

Badania miały na celu oszacowanie skali istniejącego problemu dotyczącego zbyt ciężkich tornistrów i ustalenie rzeczywistego obciążenia uczniów szkół podstawowych.

Wszystkie placówki, w których przeprowadzono ważenie tornistrów/plecaków otrzymały pisemną analizę wyników z zaleceniami dla rodziców i nauczycieli.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W trakcie kontroli placówek szkolnych stwierdzono, że **wszystkie placówki realizowały obowiązek** zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej. Przepis nie określa szczegółowo sposobu realizacji zadania. Dzieci z klas I-III mają możliwość pozostawiania podręczników we własnych salach do zajęć lekcyjnych zaś uczniowie klas starszych najczęściej w indywidualnych szafkach bądź zbiorowych półkach.

Opieka medyczna w szkołach

W czasie prowadzonych kontroli sanitarnych we wszystkich szkołach kontrolą objęto również gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

Organizacja wypoczynku letniego i zimowego

W 2019 r. zimowy i letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był w formie wyjazdowej jak i w miejscu zamieszkania.

Przeważał wypoczynek w miejscu zamieszkania, którego celem było zapewnienie opieki i rekreacji dzieciom pozostającym w mieście. Przygotowany został specjalny program zajęć na którego składały się m.in. wycieczki piesze i autokarowe, wyjazdy na obiekty rekreacyjno-sportowe, spacer po okolicy.

W trakcie wypoczynku przekazywano organizatorom pakiety edukacyjne w celu rozpowszechnienia wśród uczestników wypoczynku.

Podsumowując przebieg wypoczynku można stwierdzić, że na terenie działania PPIS w Tychach odbywał się on we właściwych warunkach, gwarantujących higieniczny i bezpieczny pobyt dzieci i młodzieży, nie odnotowano żadnych uchybień sanitarnych oraz przypadków chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych.

Wnioski:

1. Nadal pozostaje problem dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów oraz problem przekroczeń wagi tornistrów/plecaków.
2. W związku ze zwiększającą się liczbą zgłoszeń przypadków zaważenia i zagnidzenia w placówkach oświatowo-wychowawczych istnieje konieczność prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania szerzenia się chorób pasożytniczych przede wszystkim wszawicy.

7. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2019 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikały z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakazeniom HIV opracowanego na lata 2017-2021. Polegały one na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia.

Zgodnie z definicją oświaty zdrowotnej rozumianej jako medycyna zdrowego człowieka, działania ukierunkowane były głównie na środowisko ludzi zdrowych, zwłaszcza: dzieci i młodzież, rodziców, opiekunów, nauczycieli i wychowawców oraz fachowy personel zakładów opieki zdrowotnej. W ramach działalności realizowano działania zmierzające do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami ryzyka społecznego i środowiskowego wpływającymi na zdrowie ludzi. Propagowano tematykę z zakresu:

- zapobiegania chorobom zakaźnym poprzez promowanie szczepień ochronnych,

- zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia wczesnej diagnostyki, zapobiegania nałogom, otyłości i nadwadze,
- zasad higieny, w tym kształtowania i utrwalania właściwych nawyków higienicznych,
- profilaktyki HIV/AIDS oraz kształtowania właściwych postaw wobec żyjących z HIV i chorych na AIDS.

W 2019 r. realizowane były następujące programy edukacyjne:

- „Bieg po zdrowie”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkół podstawowych,
- „Klub Zdrowego Przedszkolaka”- promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”- zwiększenie świadomości i wiedzy dzieci przedszkolnych na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych,
- Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS ,
- „Podstępne WZW”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie,
- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”- dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami,
- „Trzymaj Formę!”- edukacja, w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety,
- „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”- zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę,
- „Znamię! Znam je?”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań,
- „Czyste powietrze wokół nas”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do dzieci przedszkolnych.

Wybierz Życie – Pierwszy Krok

Realizacja programów polegała na inicjowaniu, koordynowaniu i nadzorowaniu interwencji. Grupą docelową działań programowych były dzieci przedszkolne, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich rodzice/opiekunowie.

Szkolenie dot. programów edukacyjnych

W związku z realizacją ww. programów Sekcja Oświaty Zdrowotnej zorganizowała bezpłatne szkolenia z zakresu metodyki dla szkolnych koordynatorów (pedagogów, psychologów, wychowawców, nauczycieli przedmiotowych). Każda z placówek oświatowo-edukacyjnych otrzymała materiały informacyjno-edukacyjne tj. poradnik dla koordynatora, ulotki dla uczniów i/lub rodziców, plakaty). Programy realizowane były w czasie 1 lub 2 godzin lekcyjnych na podstawie gotowych scenariuszy zajęć, inne oparte były o metodę projektu, gdzie to uczniowie poszukiwali odpowiedzi na nurtujące ich pytania, a nauczyciel pełnił rolę przewodnika.

W 2019 r. na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach przeprowadzono 22 wizytacje dotyczące oceny realizacji programów w placówkach nauczania i wychowania związane z realizowanymi interwencjami programowymi.

Oprócz działań programowych podejmowane były również następujące działania nieprogramowe:

- „Światowy Dzień Zdrowia" obchodzony był pod hasłem: *"Popularyzowanie Uniwersalnej Opieki Zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem Podstawowej Opieki Zdrowotnej"*,
- „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach"
- „Dopalacze–Wypalacze „groźne narkotyki”"
- „Brązowo, ale czy zdrowo”
- Akcja informacyjna dot. bezpiecznego grzybobrania
- „Bezpieczne Ferie' 2019”
- „Bezpieczne Wakacje'2019”
- „Jasne jak słońce”
- „Lekki tornister”- profilaktyka wad postawy
- „HIV/AIDS–chcę wiedzieć więcej”- akcja dot. podniesienia poziomu wiedzy młodzieży szkół ponadpodstawowych na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS.

W ramach powyższych inicjatyw podejmowane były działania informacyjno-edukacyjne w różnych środowiskach m.in. placówkach oświatowo-wychowawczych, podmiotach leczniczych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, miejskich ośrodkach pomocy społecznej, miejskich centrach pomocy rodzinie i ośrodkach wczesnej interwencji. Grupą docelową działań był ogół społeczeństwa. Dystrybuowano materiały informacyjne i udzielano poradnictwa metodycznego. Sekcja Oświaty Zdrowotnej czynnie włączała się w akcje prozdrowotne realizowane przez różne podmioty tj. przedszkola i szkoły, koordynowała konkursy organizowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach oraz Główny Inspektorat Sanitarny w Warszawie.

W 2019 r. przeprowadzone zostały konkursy:

- Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”
- Konkurs ph. „Szkoła wolna od używek”
- Konkurs na plakat pt. „HIV/AIDS-chcę wiedzieć więcej”

W 2019 r. realizowane były również kampanie:

- „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”- wojewódzka akcja skierowana do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem: rodziców dzieci w wieku 0-3, dzieci przedszkolnych oraz do rodziców planujących dziecko
- „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”- kampania ogólnopolska, skierowana do kobiet w wieku prokreacyjnym, ciężarnych oraz ich rodzin i bliskich

W ramach akcji oraz kampanii podejmowano różne działania profilaktyczne w placówkach znajdujących się na terenie objętym nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

Z ważniejszych wydarzeń, które odbywały się na terenie powiatu mikołowskiego należy wymienić obchody XIV edycji Europejskiego Tygodnia Szczepień (*European Immunization Week*, EIW). W 2019 r. motywem przewodnim były hasła: „Poznaj i udostępnij fakty na temat szczepień” oraz „Bohaterowie szczepień”.

W związku z trwającą w 2019 r. kampanią pt. „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, której celem było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tychach zaprojektowała i wydała plakat promujący szczepienia ochronne. Akcję informacyjną przeprowadzono

w jednostkach samorządu terytorialnego i podmiotach leczniczych na nadzorowanym terenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

W celu promocji szczepień ochronnych plakat dystrybuowano także do żłobków, przedszkoli, klubów dziecięcych oraz instytucji wspierających rozwój małego dziecka. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wystosował list do przyszłych rodziców, który rozpropagowany był do poradni ginekologicznych. Akcja ta miała na celu promowanie szczepień ochronnych wśród kobiet w ciąży. Listy trafiły do każdej kobiety zgłaszającej się na wizytę kontrolną.

W związku z okresem wakacyjnym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do wszystkich organizatorów wypoczynku letniego. Materiały edukacyjne dotyczyły bezpiecznego opalania, zabezpieczania swojego ciała przed ukąszeniem kleszcza, bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku, higieny rąk, unikania „dopalaczy”.

Dodatkowo do przedszkoli dystrybuowano plakaty pt. „Jasne jak słońce” dotyczące ochrony przed nadmiernym promieniowaniem słonecznym.

Dużym zainteresowaniem ze strony szkół cieszyły się zajęcia edukacyjne dla uczniów dotyczące szkodliwości palenia wyrobów tytoniowych oraz niebezpieczeństwa jakie niesie za sobą eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi. Zajęcia warsztatowe zostały przeprowadzone w następujących placówkach:

- Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Orzeszu
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Łaziskach Górnych
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Gustawa Morcinka w Mikołowie
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Powstańców Śląskich w Łaziskach Górnych

Podczas warsztatów zwracano uwagę na zmiany w psychice i zachowaniu jakie wywołuje używanie substancji psychoaktywnych, a także zaburzenie relacji rodzinnych i społecznych. Uczestnicy zajęć zapoznali się również z krótkimi spotami profilaktycznymi ukazującymi mechanizmy powstawania uzależnienia oraz konsekwencje używania środków psychoaktywnych. Wskazano na szkodliwe działanie e - papierosów i miejsca objęte zakazem palenia tytoniu.

Zajęcia profilaktyczne w Szkole Podstawowej Nr 5 im. Powstańców Śląskich w Łaziskach Górnych

W części praktycznej każdy z uczniów mógł przetestować na sobie alkogogle i narkogogle, które symulują skutki używania narkotyków oraz alkoholu w dzień oraz w nocy. Uczniowie mogli zauważyć jak trudne jest wykonanie najprostszych czynności, jak zaburzona jest spostrzegawczość, zwrotność, koordynacja ruchowa, trudności w ocenie odległości. Przejście po prostej linii, pokonanie toru przeszkód, chwytanie rzucanych piłeczek, poszukiwanie konkretnego przedmiotu- sprawiło uczestnikom sporo problemów.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tychach włączyła się w XVI edycję „Łańcucha czystych serc” pod hasłem „Narkomanii, dopalaczom, alkoholizmowi, przemocy interpersonalnej, nietolerancji, HIV/AIDS- NIE, DOBRU-TAK”. Stoisko informacyjno-edukacyjne zorganizowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej, jak co roku, spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem uczestników. Dla odwiedzających stoisko przygotowano tor przeszkód, którego pokonanie w alkogoglach i narkogoglach sprawiło nie lada problem mieszkańcom Mikołowa. Osoby palące mogły uzyskać poradę jak zerwać z nałogiem i sprawdzić stan zanieczyszczenia swoich płuc tlenkiem węgla. Dzieciom rozdawano gadżety i komiksy o tematyce zdrowotnej.

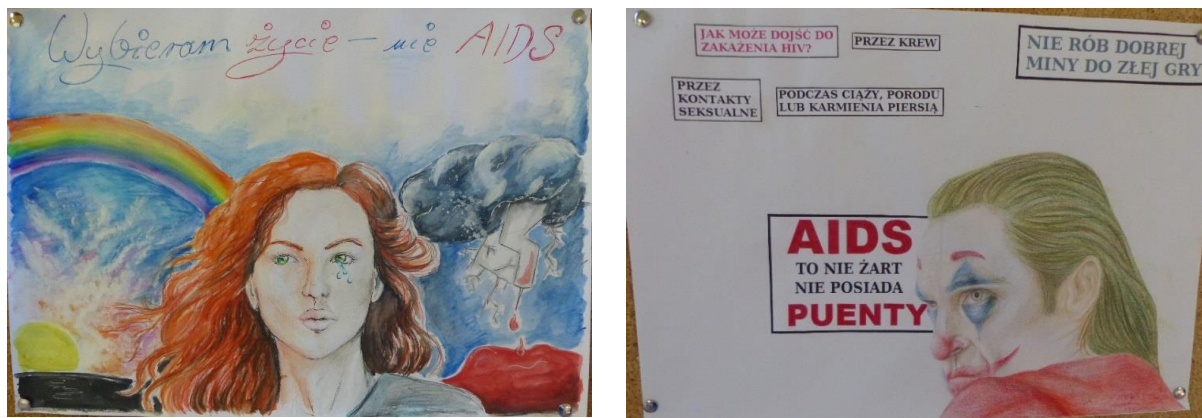
Podobne działania zostały przeprowadzone w ramach obchodów 20-lecia Powiatu Mikołowskiego w ramach akcji "Bezpieczeństwo i zdrowie" przed Starostwem Powiatowym w Mikołowie. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej promowali na stoisku tematykę związaną m. in. z uzależnieniami, szczepieniami, grzybobraniem, higieną rąk.

Stoiska informacyjno-edukacyjne podczas akcji „Łańcuch czystych serc” i „Bezpieczeństwo i zdrowie” w Mikołowie

W ramach projektu „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tychach ogłosiła konkurs plastyczny dla uczniów II Liceum Ogólnokształcące im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Mikołowie. Głównym założeniem było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Do konkursu zgłoszono 8 prac. Ocenie poddano wartość artystyczną, pomysł oraz autorskie hasło. Laureaci zostali nagrodzeni upominkami.

Przez cały rok sporządzano raporty dotyczące nadzoru w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Tychach.

Wnioski:

Działalność Sekcji Oświaty Zdrowotnej prowadzona była zgodnie z planem przedsięwzięć oraz opracowanymi harmonogramami na 2019 r. Dzięki podejmowaniu działań realizowanych przy współpracy z różnymi organizacjami i instytucjami zwiększa się zasięg i efektywność oddziaływań prozdrowotnych na społeczeństwo. Monitorowane programy odbierane są z dużym zainteresowaniem zarówno ze strony uczniów, kadry pedagogicznej, jak i rodziców. Dzięki analizie sprawozdań przesłanych przez realizatorów programów edukacyjnych wynika, że istnieje potrzeba kontynuowania programów profilaktycznych w kolejnych latach.

Podejmowane działania przez pracowników charakteryzują się dużą różnorodnością tematyczną oraz szerokim przedziałem wiekowym adresatów. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach według opracowanych scenariuszy. Edukacja tego typu z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem.

Podczas imprez miejskich Sekcja Oświaty Zdrowotnej prowadziła ćwiczenia profilaktyczne z wykorzystaniem narkogogli, alkogogli i urządzeń pomiarowych. Na stoiskach promocji zdrowia udzielano porad i dystrybuowano materiały edukacyjne. Pozytywnie odbierana jest także edukacja adresowana do dzieci w formie zabaw profilaktycznych, zagadek, gier i quizów.